

Carita Kiili

Suomalaisen Tiedeakatemian vuoden 2022 humanistipalkinto myönnettiin akatemia-tutkija Carita Kiilille. Palkinto on arvoltaan 15 000 euroa. Se myönnetään vuosittain etevälle uransa alkuvaiheessa olevalle, jo kansainvälistä mainetta saavuttaneelle humanistisen alan tutkijalle.

Carita Kiili väitteli kasvatustieteiden tohtoriksi Jyväskylän yliopistosta vuonna 2012. Väitöskirja *Online Reading as an Individual and Social Practice* selvitti, miten lukiolaiset hakevat tietoa, arvioivat informaatiota ja työstävät lukemaansa silloin, kun he käyttävät internetiä kirjoitelmansa tiedonlähteenä joko yksin tai parin kanssa.

Tällä hetkellä Kiili työskentelee akatemiattutkijana ja professorin vakainaistamispolun ensimmäisen kauden tutkijana Tampereen yliopistolla. Hän on myös Lapin yliopiston kasvatustieteen, erityisesti digitaalisen lukutaidon dosentti. Ennen Tampereen yliopistoon siirtymistään Kiili työskenteli tutkijatohtorina Jyväskylän ja Oslon yliopistossa.

”Päädyin tutkijaksi, sillä gradun teosta jäi kytemään kipinä tutkimuksen tekemiseen. Se ei sammunut, vaikka tein useita vuosia aivan muunlaisia töitä. Tein graduni vieraan kielen lukemisen strategioista. Lukemisen tutkimus innosti ja minusta tuli lopulta nettilukutaitotutkija”, Carita Kiili kertoo.

Kiilin tutkimukset ovat käsitelleet digitaalisia tekstitaitoja ja niiden kehittymistä. Hän on tarkastellut tutkivaa verkkolukemista, digitaalisten verkkotekstien kriittistä arviointia ja multimodaalisia tekstitaitoja. Kiilin viisivuotinen (2020–2024) akatemiattutkijan hanke ”Educating Critical Online Readers” selvittää millaisista taidoista kriittinen nettilukeminen koostuu ja kehittää menetelmiä kriittisen nettilukutaidon arviointiin ja tukemiseen.

Oman tutkimustyönsä ohessa Kiili on mukana Tampereen yliopiston CRITICAL-hankkeessa, joka kehittää teknologisia ja sosiaalisia innovaatioita kriittisen lukutaidon tukemiseen internetin aikakaudella. Kiilin johtamassa osiossa selvitetään,

”Lukemisen tutkimus innosti ja minusta tuli lopulta nettilukutaitotutkija”

miten eri-ikäiset oppilaat ja opiskelijat osaavat arvioida erilaisten nettitekstien luotettavuutta. Näitä tutkimuksia hyödynnetään opettajankoulutuksen kehittämisessä. Kiili kehittää tutkimuksensa pohjalta myös oppimateriaaleja ja -menetelmiä digitaalisten tekstitaitojen tukemiseen ja osallistuu aktiivisesti kansalliseen ja kansainväliseen lukutaitotyöhön.

Kiili johtaa Tampereen yliopiston osahanketta European Media and Information Fund -rahaston rahoittamassa kansainvälisessä ”Empowering Schools in Self-regulation of Media and Information Literary Processes” -hankkeessa ja luotsaa Tampereen yliopistossa Tulevaisuuden tekstitaidot, EduLit -tutkimusryhmää.

”Tieteen tekemisessä on useita inspiroivia elementtejä. Niistä tärkeimpiä ovat

uusien ideoiden kehittäminen, oli kyse sitten uuden tutkimusidean hahmottelusta tai pienistä oivalluksista, joita liittyy tutkimuksen eri vaiheisiin. Tutkimustyössä on hienoa se, että tutkijat ovat aidosti innostuneita työstään. Inspiroivaa on myös se, jos opettajat kertovat hyötyvänsä tutkimuksestamme tai kehittämistämme opetusmenetelmistä ja -materiaaleista”, Kiili toteaa.

”Tulevaisuuden tavoitteenani on vahvistaa EduLit-tutkimusryhmämme toimintaa niin, että pystymme tekemään vaikuttavaa ja pitkäjänteistä tutkimusta yhdessä kansainvälisten kumppaneidemme kanssa. Tavoitteenamme on kehittää muun muassa kriittisen nettilukemisen tutkimusperustaista opetusta sekä siihen liittyvää opettajankoulutusta.”